

dergods; der er ligeledes de lærde Skoler, der endnu have en Deel Bøndergods, og det er det, der forterer under Kirke- og Underviisningsministeriet. Med Hensyn dertil troer jeg, at hele Lovbestemmelsen, der er foreslaaet, deels er overflødig, og deels er aldeles uanvendelig. Den er deels overflødig, fordi dette Gods meget let afhændes i Overensstemmelse med hidtil vedtagne Regler. Der bliver idelig og idelig foreslaaet, at Præster eller Beneficiarer maae sælge en eller anden Eiendom; derover bliver indhentet Betænkning af Provsterne, Stiftamtmandskaberne og Biskopperne, og derefter kommer det til Kirke- og Underviisningsministeriet, der efter Omstændighederne endnu derom corresponderer med Indenrigsministeriet; og det gaaer næsten med enhver Handel, der bliver bragt i Forslag, saaledes, at den kommer istand. Undertiden bliver den Sum eller det Bederlag for Eiendommen, hvorom Præsten foreløbig er kommen overeens med Besidderen, forhøiet efter Forslag fra Stiftsøvrigheden; men der er meget faa Tilfælde, hvor ikke Salget ligesuldt kommer i Bærk, efterat det fra Ministeriets Side er tilkjendegivet, for hvilken Sum Godsset skal sælges. Det er altsaa i faa Henseende ikke nødvendigt at have den omhandlede Bestemmelse; men den er heller ikke passende dertil; thi den hele Bestemmelse i § 1, der angaaer Lehnsgodserne, forudsætter betydelige Gods. Der skal være en Plan, hvorefter Priserne bestemmes for flere forskellige Bøndergaarde. Her er der kun ordentligviis een eller et Par Gaarde, hvorom der kan være Spørgsmaal; selv hvor der er flere, kunne de ikke bringes ind under en almindelig Plan, med Hensyn til hvilke der ikke kan være Tale om nogen Gjennemsnitspris. Der er ogsaa sagt, at Bestemmelsen skulde bortfalde, naar ikke vedkommende Stiftelser eie 10 Tønder Hartkorn. Denne Undtagelse vil i de allerfleste Tilfælde ophæve Reglen; men selv i de Tilfælde, der bleve tilbage, vilde Reglen ikke være passende. Det kan være Tilfældet, at der kan være et enkelt Embede, der eier Mere end 10 Tønder Hartkorn, paa meget forskellige Steder, under forskellige Eiendomsforhold, under forskellige Øvrigheder, og hvor altsaa

en fælles Plan, hvorefter Godsset skulde sælges, og hvoraf Gjennemsnitsprisen skulde udtrækkes, aldeles ikke passede. Der kan til Exempel være en og anden Bispestol, der saaledes eier en Deel Gods paa flere forskellige Steder. Der er endnu et betydeligt Gods, der maaskee kan antages at fortære under mig i Egenkab af Kirke- og Underviisningsminister, men som dog egentlig forterer under det samlede Statsraad, og som altsaa suarere vedkommer mig i Egenkab af Premierminister, og det er Hørlusholm. Jeg kan paa ingen Maade give mit Samtykke til, at der ved Lov bliver bestemt Noget om dette Godses Salg, uden at man har indhentet Betænkning fra Forstanderen for dette Gods og faaet Dplysninger med Hensyn til, hvad der efter den særegne Natur af det Forhold, hvori dette Gods staaer til Stifterens Testament, kunde være at iagttage. Man kunde vel sige, at det kan ikke skade, at der blev givet en saadan Bemyndigelse, da han jo kunde lade være at anvende den; men jeg troer dog, at det er upassende ved Lov at give en Tilladelse, som Vedkommende med Grund maatte lade være at anvende, og jeg troer ogsaa, at det for ham vilde være meget ubehageligt, at der eksisterede en Lov, der sagde, at han maatte sælge, og derved paa en Maade fremkalde en vis Tvang for ham til at sælge, uagtet han ikke dertil var disponeret. Han er ikke disponeret dertil uden under saadanne Bestingelser, der kunne være overeensstemmende med Skolens Interesse, hvilket naturligviis ikke udelukker, at de ogsaa maae være overeensstemmende med Fæsternes Lary; thi den Omstændighed, at det er Fæstegods, gjør naturligviis, at det ei let kan sælges til Andre. Jeg troer derfor, at det vilde være meget urigtigt, om denne Lov ogsaa skulde omfatte bemeldte Gods, og med Hensyn til det øvrige Bøndergods, der forterer under mig enten i Egenkab af Kirke- og Underviisningsminister eller i Egenkab af Indenrigsminister, da er det Gods, hvorpaa jeg troer, at denne Bestemmelse aldeles ikke passer sig. Jeg maa endnu gjøre den Bemærkning, at jeg maa nu saameget mere finde overveielende Grund til at gjøre Indsigelse imod disse omhandlede Paragrapher, forsaavidt de angaae saadant Gods, der forterer under de mig bes